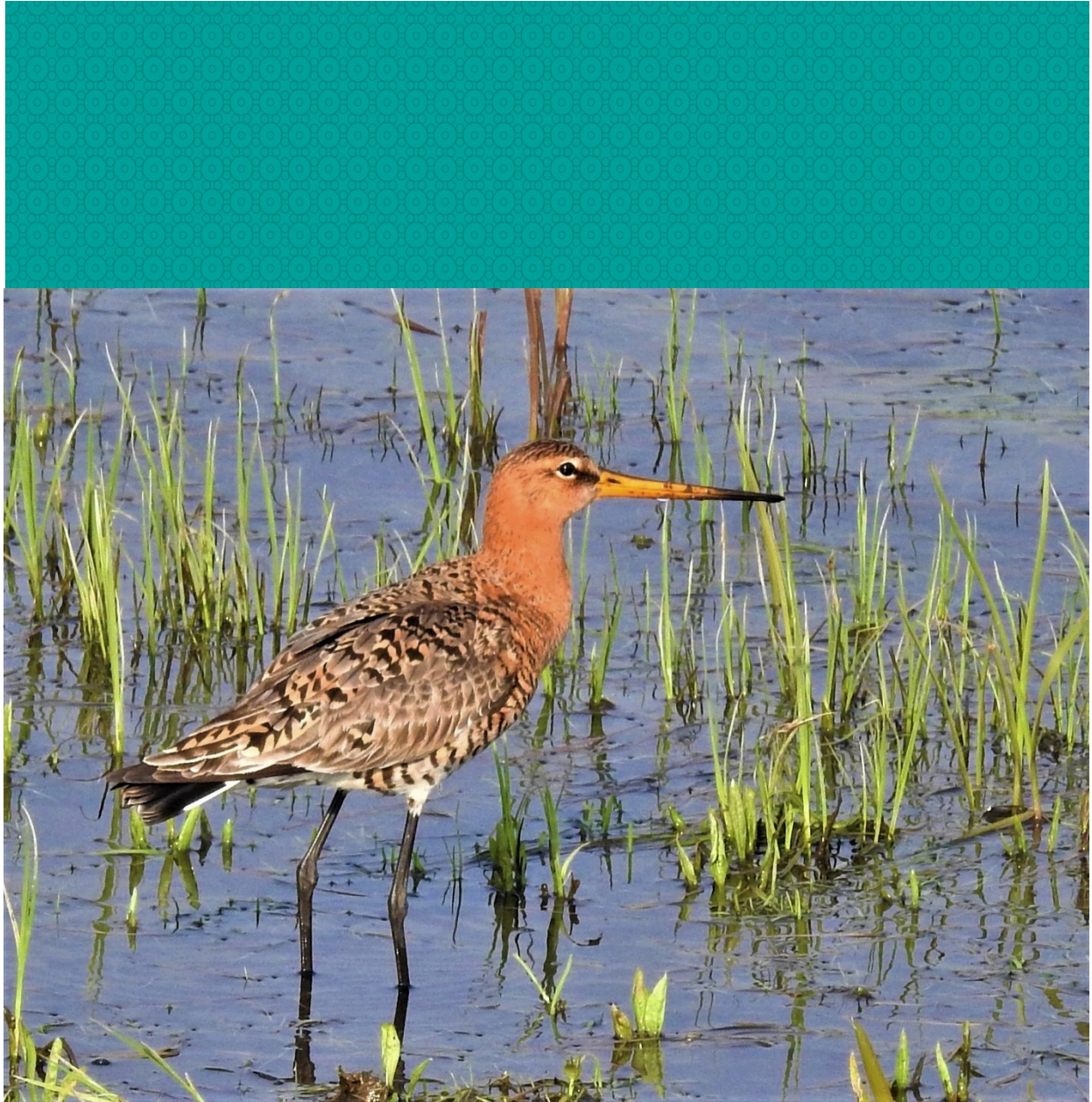

Dokumentation av rödspov. Häckningsframgång i Svartåmynningens naturreservat 2019

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Titel: Dokumentation av rödspov - häckningsframgång i Svartåmyrningens naturreservat 2019

Författare: Berndth Gustafsson

Kontaktperson: Thomas Johansson, Länsstyrelsen Östergötland,
010-22 35 000, thomas.johansson@lansstyrelsen.se

Utgiven av: Länsstyrelsen Östergötland

Hemsida: www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Beställningsadress: Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping

Länsstyrelsens rapport: 2019:35

ISBN: 978-91-985917-1-2

Dnr: 512-1426-19

Rapport bör citeras: Gustafsson B. Dokumentation av rödspov - häckningsframgång i Svartåmyrningens naturreservat 2019. Länsstyrelsen Östergötland, rapport 2019:35

Omslagsbild: Rödspov. Foto: Berndth Gustafsson. Övriga bilder är tagna av Berndth Gustafsson om inget annat anges.

Kartor: © Länsstyrelsen Östergötland
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Förord

Länsstyrelsen Östergötland och Linköpings kommun har tillsammans finansierat dokumentation av fågelarten rödspov (*Limosa limosa*) i Svartåmynningens naturreservat säsongen 2019, med fokus på häckningsframgång för sjätte året i rad.

Svartåmynningen är länets enda häckningslokal för rödspoven, samt är en av tolv ansvarsarter i Linköpings kommun.

Dokumentationen har genomförts med största möjliga hänsyn till fågellivet, då det delvis har pågått under tiden för tillträdesförbud 1 april - 30 juni.

Uppdraget har genomförts av Berndth Gustafsson, ornitolog, som bor i Linköping.

Resultaten av dokumentationen presenteras på följande sidor.

Förhoppningsvis kan motsvarande studier kommande år ge svar på frågorna om och hur områdets ska skötas för att på bästa sätt ge förutsättningar för bra häckningsresultat för bl a rödspoven.

Linköping 2019-12-18

Thomas Johansson

Naturvårdsförvaltare

Länsstyrelsen Östergötland

Anders Jörneskog

Kommunekolog

Linköpings kommun

LÄNSSTYRELSEN
ÖSTERGÖTLAND

Linköpings
kommun

INLEDNING

Då var det åter dags för rödspovinventering i Svartåmynningens Naturreservat 2019. Jag såg med tillförsiktighet fram emot att i år skulle det bli bättre häckningsframgång för rödspoven, än de senaste åren 2017 och 2018. Dessa två år kom ingen rödspovsunge på vingar.

MARS

Den första rödspoven som sågs var en hane som spelade fint över reservatet den 23 mars. Den 28 mars spelade två hanar över reservatet och den 31 mars sågs flera rödspovar, varav en spelade flitigt vid Nybro-parkeringen.

APRIL

Den första april sågs ett par och en hane födosöka vid Svartåns mynningen i Härnaviken.

Den andra april hade ytterligare en rödspov dykt upp och det var en hona, så nu var det två par rödspovar i reservatet.

Den 20:e april hade antalet rödspovar ökat till 12 och de var fördelade på sex par. Den 24:e april räknades hela 22 individer och de sågs nästan alla i par.

MAJ

Den tredje maj dök en ofärgad hane upp, så det datumet fanns det mesta antalet rödspovar i reservatet, 23 exemplar!

Den 13:e maj sågs nio par och nu hade åtta av de paren börja märka ut revir (se karta).

Den 21:a maj sågs första dunungarna av rödspov. Det var fyra ungar som sågs vid plattformen vid Nybro (se bild).

Rödspovsunge till höger om den vuxna fågeln. Foto: Viktor Eriksson.

JUNI

Den tredje juni sågs minst tre nya ungar vid Nybro- parkeringen. Då sågs fem dunungar, men då rödspovarna lägger högst fyra ägg per kull, så härrör de andra ungarna säkerligen från rödbena. Då det var högt gräs där så jag kunde inte ta några bilder och så försvann de lika fort som de dök upp!

I området fanns nu åtta par, varav två par gått till häckning.

De paren som fått ut sina ungar försökte jag följa, men det var svårt på grund av det höga gräset och att korna fanns i området.

Den 15:e juni såg jag flygg rödspovunge, den härrörde säkerligen från paret som häckade vid Babels Göl. Den var riktigt stor.

Den 20:de juni sågs två andra flygga rödspovungar, de tillhörde säkerligen paret som häckade vid Nybro-parkeringen.

Rödspov i 1k-dräkt (årsunge och dräkten mellan dununge och första ruggningen).

JULI

I juli fanns det nu bara en vuxen rödspov kvar och den sågs den andra juli.

Mellan den tredje och 30:de juli sågs inga rödspovar i området.

Den 31:a juli såg jag en 1k-fågel* födosöka vid plattformen i Nybro.

Denna unga rödspov var den sista jag såg under min rödspovinventering 2019.

*) 1K-fågel =årsunge

SAMMANFATTNING

Under inventeringen 2019 har det som mest setts 23 exemplar av rödspov. Av dessa var det elva par från början. Två par försvann och av de återstående nio paren, var det åtta par som märkte revir. Av de åtta paren i sin tur, var det två par som gick till häckning. Dessa två par fick ut minst sju ungar. Av de sju ungarna kom tre upp på sina vingar. Om man utgår från att ungfåglarna stannar kvar där de föddes en längre tid, så blev resultatet inte så bra. Endast en ungfågel observerad mot slutet av inventeringstiden.

Och då kommer frågan igen, varför så dålig häckningsframgång för rödspoven åter igen?

I området finns ett par rävar som i år fick ut åtta valpar. Jag har inte sett dom tagit några rödspovungar, men tofsvipeungar har de tagit då och då, liksom rödbeneunge, en mink och sork. Vad räven har tagit där det inte har betats, det vet ingen!

En grävling ses då och då liksom "Kalle"-utter. Uttern har nog inte med de här häckningarna att göra, då den mest äter fisk och går sällan upp på stranden.

Minkarna som funnits har jag inte sett så mycket utav, mer än den som var i rävhonans mun och en individ vid plattformen i Nybro.

Bävern är ett fint sällskap och den och uttern har jag fått skapliga bilder av.

Och så predatorerna i luften. De fyra kråkor som häckar i reservatet är säkerligen orsak till att vi nu inte längre har skäggdopping och sothöns häckande i reservatet! Och dom arterna vill vi ha tillbaka! Och de klipper även en och annan rödbeneunge då och då liksom tofsvipeunge. Rödspov också?

Havsörnarna som ses under sommarhalvåret är ingen fara för rödspovarna, de offrar inte sina krafter på sådant litet byte. De lever på fisk framförallt, men även änder och någon gässling då och då. Tornfalksparet som finns i närheten jagar bara sork och lärkfalksparet bara småfåglar och sländor. Någon brun kärrhök har vi inte häckande i reservatet i år heller och de som syns drar oftast bara förbi. Tranorna som översomrar i området kan vara ett hot, för de tackar inte nej till en liten mumsbit fågel!

Ok. Det måste göras något åt framförallt räven och kråkorna hur mycket djurvän jag än är. Får en räv ut åtta valpar, då går det åt en hel del mat!

ÖVRIGT

Jag har spenderat 65 dagar i Svartåmynningens naturreservat av de fyra månader jag har inventerat. I tid har det blivit nästan 330 timmar. Min utgångspunkt har detta år 2019 varit från plattformen i Nybro och jag har haft stor hjälp av det stora tornet på Rödudden för att blicka över området.

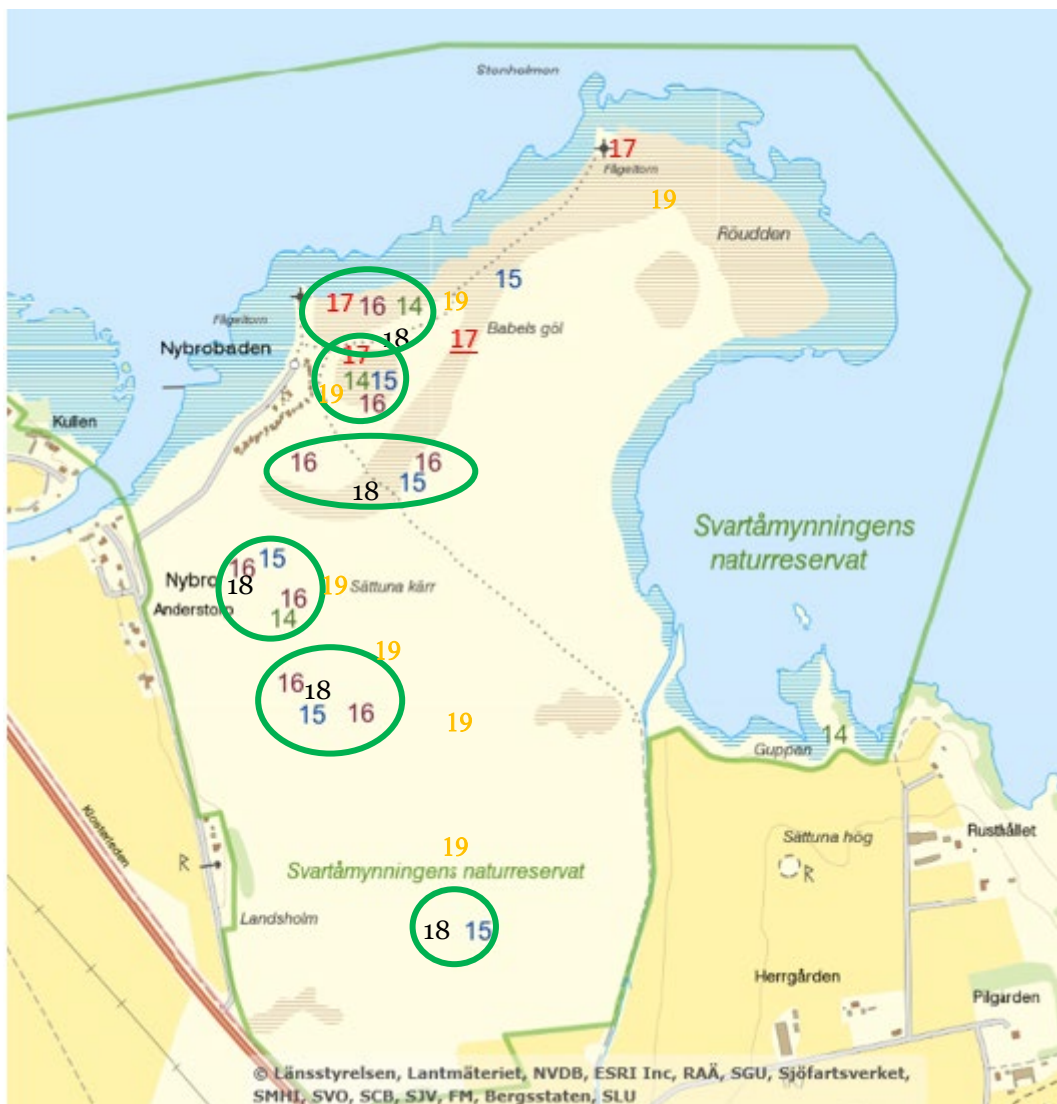
Och så vill jag tacka Stig Holgersson, Björn Eriksson & Tommy Eriksson för information om sedda rödspovar och även tacka de som skrivit sina rödspovs-observationer i Artportalen.

Berndth Gustafsson., Linköping

Kartsammanställning

(Thomas Johansson, Länsstyrelsen Östergötland)

19

Häckningsplatser för 2014 - 2018 med tre, sex, åtta, fyra och ett häckande par respektive säsong. Paret med konstaterad häckning 2017 understruken. Karta från Länsstyrelsens webb-GIS.

2019 års revirmarkerande 8 par med orange text "19". Notera att 6 områden har haft häckning/häckningsförsök i minst 2 av de sex inventerade åren. Tre av dessa är i fuktigare sänkor med hög vegetation (de tre i norr) och de andra tre är mellanhög vegetation med något torrare mark, men nära till fuktstråk (de tre i söder). Den gröna ringen längst ner i söder restaureringsfrästes hösten 2017 och mycket intressant att rödspoven försökte redan våren därpå med häckning. Området sköts numera som slåtteräng, dvs får växa till juli, gräset slås av och torkar några dagar och sedan blir det ensilage. Totalt är det from 2019 ca 85 ha i reservatet som sköts på detta vis, en rejäl ökning från Nybroparkeringens slåtterängar som var 6 ha.

Notera även en 19-text på Härnaviken! Området frästes hösten 2018, och redan i år 2019 blev det intressant för rödspoven, men ingen konstateras häckning. Det området betas.

Det kommer att bli intressant att se hur 2019-års höskörd på de "nya" ängarna på 70 ha på Nybrosidan kommer att påverka 2020-års häckningar i reservatet.

Härnaviken, men 15 ha slåtteräng norr om infarten till Kullen, kommer det nya häckningsförsök även där 2020?

Rödspovspar, notera den större honan till vänster om den rödare hanen

Länsstyrelsen Östergötland
Östgötagatan 3 581 86 Linköping
Växel: 010-223 50 00
E-post: ostergotland@lansstyrelsen.se

lansstyrelsen.se/ostergotland

Länsstyrelsen är en statlig myndighet som finns nära människorna i varje län. Vi är en viktig länk mellan människor och kommuner å ena sidan och regering, riksdag och centrala myndigheter å den andra. Landshövdingen är chef för Länsstyrelsen och har i uppdrag att följa utvecklingen och informera regeringen om länets behov.